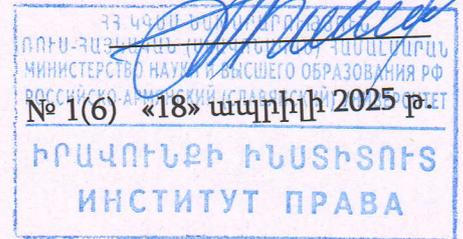

ԲՄԿ ՊՈՒՀ ՌՈՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ (ՍԼԱԿՈՆԱԿԱՆ) ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հաստատում եմ՝

Իրավունքի ինստիտուտի տնօրեն՝

Մ.Ա. Քարաշյան

ՆԱԽԱԴԻՊԼՈՍԱՅԻՆ (ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ) ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԾՐԱԳԻՐ

Դասիչ մասնագիտություն՝ 042101.00.7 Իրավագիտություն

Մագիստրոսի կրթական ծրագիր՝ 042101.02.7 Սահմանադրական իրավունք, պետության և իրավունքի տեսություն

Ուսուցման ձև

(Առկա)

1. Ընդհանուր դրույթներ

Նախադիպլոմային պրակտիկան (մագիստրոսական թեզի նախապատրաստում) (այսուհետ՝ ՆՊ) հանդիսանում է «Մահմանադրական իրավունք, պետության և իրավունքի տեսություն» մագիստրոսի կրթական ծրագրի մագիստրոսի աստիճանի հավակնորդների պատրաստման հիմնական կրթական ծրագրի պարտադիր բաժին (բաղկացուցիչ մասը) և ուղղված է ավարտական որակավորման աշխատանքների ավարտին:

Նախադիպլոմային պրակտիկան ընդգրկված է "Գիտահետազոտական կրթաբլոկ" բլոկում (արտադրական պրակտիկա):

2. «Մահմանադրական իրավունք, պետության և իրավունքի տեսություն» մագիստրոսական կրթական ծրագրի նախադիպլոմային (արտադրական) պրակտիկայի նպատակները

«Մահմանադրական իրավունք, պետության և իրավունքի տեսություն» մագիստրոսական կրթական ծրագրի նախադիպլոմային պրակտիկայի նպատակներն են՝

- Հետազոտական գործունեության գործնական հմտությունների խորացում.
- Հետազոտության ընթացքում ձեռքբերված արդյունքների վերլուծություն և ընդհանրացում.
- Հետազոտության էմպիրիկ հիմքի համակարգումը, հետազոտության արդյունքների մշակումը, գնահատումը և մեկնաբանությունը.
- Գիտական հետազոտությունների արդյունքների հաստատումը գործնական գործունեության ներքո.
- Ինքնուրույն հետազոտության ունակություն՝ ավարտական որակավորման աշխատանքի թեմային համապատասխան.
- Ուսումնասիրության վերջնական եզրակացությունների ձևավորում և ուսումնասիրվող խնդրի վերաբերյալ գիտականորեն հիմնավորված առաջարկությունների և գործնական լուծումների առաջադրում.
- Գիտական մշակույթի և գիտավերլուծական մտածողության կատարելագործումը գիտահետազոտական գործունեության իրականացման գործընթացում:

Գործնական ուսուցումը զարգացնում է իրավական մտածողության հմտությունները, նպաստում համապատասխան հմտությունների և կարողությունների յուրացմանը, մասնագիտական և գործնական գործունեության

մոտիվացիայի զարգացմանն ու բարձրացմանը:

3. «Մահմանադրական իրավունք, պետության և իրավունքի տեսություն»
մագիստրոսական կրթական ծրագրի նախադիպլոմային (արտադրական)
պրակտիկայի խնդիրները

"Իրավագիտություն" ուղղության "Մահմանադրական իրավունք, պետության և իրավունքի տեսություն" մագիստրոսական կրթական ծրագրի շրջանակներում նախադիպլոմային (արտադրական) պրակտիկայի հիմնական խնդիրներն են՝

- Ուսանողների շրջանում իրավաբանական մասնագիտության իրավունքի մեթոդաբանական հիմքերի գործնական կարևորության գիտակցումը.
- Հետազոտության արդյունքները գիտական զեկույցի, մագիստրոսական թեզի տեսքով ներկայացնելու ունակության ձևավորում.
- Ուսումնասիրության գիտական և գործնական առաջադրանքների հստակ և առարկայական ձևակերպման հմտությունների խորացում.
- Գիտական ճանաչողության տարբեր մեթոդների, մասնավորապես՝ էմպիրիկ հետազոտության մեթոդաբանության հմտությունների ներկայացում.
- Հետազոտության արդյունքների ներկայացում, դրանց մեկնաբանություն և ձևակերպում.
- Գործնական նշանակություն ունեցող խնդիրների վերհանումը և դրանց լուծման համար համատեսական հիմքերի և հիմնավորումների ճիշտ ստրատեգիաների մշակում.
- Ստացված հետազոտական արդյունքների կիրառումը մասնագիտական գործունեության մեջ (փորձարկում).
- Գիտական հետազոտության վերջնական եզրակացությունների ձևակերպում.
- Իրավական փաստաթղթերի կազմման և իրավաբանական տեխնիկայի գործնական հմտությունների հետագա կատարելագործում.
- Մասնագիտական գործունեության մեջ նորմատիվ իրավական ակտերի, ինչպես նաև նորմատիվ բնույթի այլ ակտերի գրագետ կիրառման կարողությունների խորացում.
- Իրավիճակի ճիշտ իրավական գնահատման հմտությունների խորացում

Նախադիպլոմային (արտադրական) պրակտիկայի ընթացքում ձևավորվող որոլտային որակավորումները

"Մահմանադրական իրավունք, պետության և իրավունքի տեսություն" մագիստրոսական կրթական ծրագրի ուսանողների պրակտիկայի արդյունքում պետք է ձևավորվեն հետևյալ որոլտային որակավորումները՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության «Իրավագիտություն» որակավորումների ոլորտային շրջանակի բնութագրերի (մագիստրոսի կրթական մակարդակ),

հաստատված ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի հաստատելու մասին 2021 թվականի նոյեմբերի 30 թիվ 50-Լ հրամանի:

Իրավագիտության մագիստրոսի աստիճանի հավակնորդը նախադիպումային պրակտիկայի ավարտին պետք է տիրապետի հետևյալ գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների՝

- Նեղ մասնագիտական ուղղվածությամբ իրավունքի ճյուղերի, դրանց սկզբունքների, ինստիտուտների, նորմերի ծագումնաբանության, էության և կիրառման գործընթացի վերաբերյալ մասնագիտական խոր, համակարգված և համակողմանի տեսական և գործնական գիտելիք, այդ թվում՝ միջգիտակարգային և իրավահամեմատական համատեքստում.
- Գիտական հետազոտությունների ընդհանուր և սոցիալ-մեթոդաբանության վերաբերյալ խոր և համակողմանի գիտելիք.
- Կարող է ինքնուրույն եւ համակողմանիորեն կիրառել մասնագիտական գիտելիքները նոր և անձանոթ իրադրություններում տեսական և գործնական իրավական հիմնախնդիրների լուծման համար.
- Կարող է ինքնուրույն գտնել, դասակարգել եւ համակողմանի ու համակարգված մոտեցմամբ փաստարկված մեկնաբանել օրենսդրական կամ այլ տեղեկատվություն, այդ թվում՝ օտարալեզու, որն անհրաժեշտ է մասնագիտացման ոլորտում խնդրի լուծման համար.
- Կարող է ինքնուրույն օգտագործել գիտական հետազոտության մեթոդներ՝ մասնագիտական գործունեություն ծավալելիս և անհրաժեշտ հետազոտություններ իրականացնելիս.
- Կարող է ինքնուրույն կողմնորոշվել իր մասնագիտացման ոլորտի իրավական հիմնախնդիրները լուծելիս և դրանց վերաբերյալ ներկայացնել իր փաստարկված դիրքորոշումը.
- Կարող է հետազոտական եւ նորարարական գործունեություն իրականացնելիս համակցել տարբեր ոլորտների գիտելիքներ և զարգացնել նոր գաղափարներ ու տեսկետներ.
- Կարող է իր գործունեության ընթացքում արհեստավարժ կերպով կիրառել SՅՏ-ներ և այլ մասնագիտական գործիքներ՝ առանձին բարդություններ կայացնող իրավական. հիմնախնդիրների լուծումն ապահովելու, ինչպես նաև՝ հետազոտություն իրականացնելու համար.
- Կարող է ինքնուրույն հավաքել, վերլուծել, գնահատել և մեկնաբանել իրավական հիմնախնդիրներին վերաբերող տվյալներ՝ արդյունավետորեն համադրելով առաջնային և երկրորդային աղբյուրները.

- Կարող է հետեւել մասնագիտական բարեվարքության (էթիկայի) կանոններին՝ պատասխանատվությամբ իրականացնելով իր մասնագիտական գործառույթները.
- Կարող է դրսևորել վերլուծական, ստեղծագործական, քննական և նորարարական մոտեցում՝ մասնագիտացման ոլորտի, ինչպես նաև՝ հետազոտական հիմնախնդիրների բացահայտման, լուծման և նոր գաղափարների զարգացման համար.
- Ունակ է՝ ինքնուրույն ծավալելու լիարժեք մասնագիտական գործունեություն, ինչպես նաև գիտական ղեկավարման ներքո կատարելու անհրաժեշտ հետազոտություններ իրավագիտության ոլորտում.
- Ունակ է՝ բացահայտելու սեփական կրթական կարիքները և ինքնակրթվելու, ընտրելու մասնագիտական գործունեության զարգացման ուղին, պարբերաբար բարձրացնելու մասնագիտական որակավորումը, ինտեգրվելու հարափոփոխ բազմամշակութային աշխատանքային միջավայրին, գործելու պատասխանատու և ազնվորեն:

4. Նախադիպլոմային (արտադրական) պրակտիկայի տեղը
 “Սահմանադրական իրավունք, պետության և իրավունքի տեսություն ”
 մագիստրոսական կրթական ծրագրի կառուցվածքում

Ուսանողների պրակտիկան բարձրագույն կրթության հիմնական կրթական ծրագրի բաղկացուցիչ մասն է: Որակտիկայի ընթացքում ուսանողները խորացնում են ձեռք բերված կիրառական բնույթի ունակություններն ու հմտությունները, ինչպես նաև "Իրավագիտություն" ուղղության շրջանակներում գիտական հետազոտությունների ավարտական փուլի իրականացման կարողությունները:

Նախադիպլոմային (արտադրական) պրակտիկան ուսումնական գործընթացի ամենակարևոր վերջին փուլն է, որն իրականացվում է ուսանողի կողմից տեսական ուսուցման ծրագրերի յուրացումից հետո և ուղղված է մասնագիտական հմտությունների և հմտությունների խորացմանը և կատարելագործմանը, ինչպես նաև մասնագիտական գործունեության ոլորտում և մասնագիտական գործունեության ընթացքում ձեռք բերված մասնագիտական գործունեության փորձի խորացմանը:

Ուսանողների նախադիպլոմային (արտադրական) պրակտիկայի տևողությունը 4 շաբաթ է և իրականացվում է Իրավունքի ինստիտուտի Իրավունքի տեսության և սահմանադրական իրավունքի ամբիոնում և պրոֆիլային կազմակերպություններում:

«Սահմանադրական իրավունք, պետության և իրավունքի տեսություն» մագիստրոսական կրթական ծրագրի ուսումնական պլանով նախադիպլոմային (արտադրական) պրակտիկայի համար նախատեսված է 6 կրեդիտ (4 շաբաթ):

Պրակտիկայի ընթացքում պրակտիկանտը կատարում է ամբիոնի պրակտիկայի ղեկավարի անհատական առաջադրանքը, որն ուղղակիորեն կապված է մագիստրոսական թեզի թեմայի շրջանակներում հետազոտական գործունեության իրականացման վերջնական գործընթացի հետ, ինչպես նաև պրոֆիլային կազմակերպության պրակտիկայի ղեկավարի առաջադրանքները, որոնք նույնպես կապված են նրա ավարտական որակավորման աշխատանքի թեմայի հետ և ուղղված են գործնական հմտությունների և կարողությունների զարգացմանը:

Նախքան պրակտիկան սկսելը, ուսանողները պետք է ծանոթանան պրակտիկայի նպատակներին և խնդիրներին, ինչպես նաև ստանան անհրաժեշտ ուսումնամեթոդական փաստաթղթեր:

Պրակտիկայի մեկնարկից անմիջապես առաջ պրակտիկայի պատասխանատուն խորհրդատվություն է անցկացնում դրա անցկացման կարգի վերաբերյալ:

Նախադիպլոմային պրակտիկային թույլատրվում են միայն այն ուսանողները, ովքեր ամբողջությամբ ավարտել են ուսումնական պլանը և չունեն ակադեմիական պարտք:

5. Նախադիպլոմային (արտադրական) պրակտիկայի անցկացման վայրը

Նախադիպլոմային (արտադրական) պրակտիկան իրականացվում է համապատասխան մասնագիտացված ամբիոնում, ինչպես նաև այն կազմակերպություններում, որոնց գործունեության պրոֆիլը համապատասխանում է կրթական ծրագրի բովանդակությանը և պահանջներին, որոնք ունեն որակյալ կադրեր՝ նախադիպլոմային (մասնագիտական) պրակտիկայի ղեկավարման համար, ինչպես նաև համապատասխան նյութատեխնիկական բազա:

Որպես նախադիպլոմային (մասնագիտական) պրակտիկայի Բազա սահմանված կազմակերպության հետ կնքվում է պայմանագիր Ռուս-Հայկական համալսարանի ուսանողների գործնական պատրաստության մասին՝ Ռուս-Հայկական համալսարանի ուսանողների գործնական պատրաստման կանոնակարգին համապատասխան (հաստատված է ՀՌՀ Գիտական Խորհրդի 2022 թվականի մայիսի 27-ի No. 658 որոշմամբ):

Մագիստրատուրայի ուսանողները, ովքեր համատեղում են ուսումը մասնագիտական աշխատանքային գործունեության հետ, իրավունք ունեն անցնել նախադիպլոմային (արտադրական) պրակտիկա աշխատանքային գործունեության վայրում, պայմանով, որ նրանց կողմից իրականացվող մասնագիտական

գործունեությունը համապատասխանում է պրակտիկայի բովանդակության պահանջներին, կրթական ծրագրի ուղղվածությանը և թույլ է տալիս կատարել պրակտիկայի ղեկավարի անհատական առաջադրանքը:

Գործնականում կիրառվող կրթական, գիտահետազոտական և գիտաարտադրական տեխնոլոգիաներ:

Նախադիպլոմային (արտադրական) պրակտիկա անցնելիս օգտագործվում են ավանդական գիտական տեխնոլոգիաներ, ինչպես նաև իրավագիտության մեջ գիտական և գործնական հետազոտությունների անցկացման հատուկ մեթոդներ (ֆորմալ/ձևական իրավական, սոցիոլոգիական, վիճակագրական և այլն):

Պրակտիկայի ընթացքում օգտագործվում են նաև "Arlis", " DATALEX, E-DRAFT տեղեկատու և իրավական համակարգերը և այլն:

6. Պրակտիկայի ուսումնամեթոդական ապահովում

Պրակտիկայի օրագիրը ուսանողի հաշվետվական փաստաթուղթն է պրակտիկայի ամբողջ ժամանակահատվածի համար:

Օրագիրը պետք է պատշաճ կերպով կազմված լինի, ունենա նշումներ պրակտիկայի սկզբի և ավարտի մասին կազմակերպության կողմից պրակտիկայի ղեկավարի ստորագրությամբ և համապատասխան կազմակերպության (հաստատության) կնիքով:

Օրագրում ամեն շաբաթ գրանցվում են տեղեկություններ ուսանողի կատարած գործողությունների և առաջադրանքների, նրա ուսումնասիրած փաստաթղթերի, գիտական միջոցառումներին ուսանողի մասնակցության մասին:

Շաբաթական պրակտիկայի ղեկավարը համալսարանից և պրոֆիլային կազմակերպությունից ստուգում է ուսանողի օրագիրը և գիտելիքները և պրակտիկայի ավարտին կազմում է բնութագիր պրակտիկայի նկատմամբ վերաբերմունքի, աշխատանքային կարգապահության պահպանման, ձեռք բերված գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների վերաբերյալ:

Պրակտիկայի արդյունքների հիման վրա ատեստավորման ձև:

Պրակտիկայի օրագրում պետք է արտացոլվեն պրակտիկայի ընթացքում ուսումնասիրված բոլոր հարցերը, ներկայացվեն անհատական առաջադրանքի թեմային համապատասխան կատարված աշխատանքները. կատարված աշխատանքի նկարագրությունը. վիճահարույց, բարդ իրավական հարցերի ներկայացում և դրանց լուծում:

Պրակտիկայի ավարտից հետո մագիստրանտը սահմանված ժամկետում պետք է համապատասխան ամբիոն հանձնի պրակտիկայի օրագիր, որը պարունակում է պրակտիկայի մասին հաշվետվություն և պրակտիկայի ղեկավարի բնութագիրը:

Պաշտպանությանը թույլատրվում են միան այն ուսանողները, ովքեր կատարել են պրակտիկայի ծրագիրը և օրագիր են կազմել պահանջներին համապատասխան: Պրակտիկայի հաշվետվությունների պաշտպանությունն իրականացվում է Իրավունքի տեսության և սահմանադրական իրավունքի ամբիոնում սահմանված ժամկետում՝ ամբիոնի պրակտիկայի ղեկավարի կողմից:

Պրակտիկայի ծրագիրը չկատարած և զեկույցը պաշտպանելիս անբավարար գնահատական ստացած մագիստրանտները համարվում են ակադեմիական պարտք ունեցող: Հարգելի պատճառների առկայության դեպքում հնարավոր է անհատական կարգով հետաձգել պրակտիկայի և հաշվետվությունների պաշտպանության ժամկետները:

Կրթական ծրագրի շրջանավարտների ակնկալվող մասնագիտական գործունեության տեսակները

Իրավաստեղծ գործունեություն

- Իրավունքի տեսության կողմից մշակված իրավական տեխնիկայի կանոնների կիրառություն.
- Սահմանադրական իրավունքի նորմերի մշակում և իրականացում.
- Սահմանադրական իրավունքի հարցերի հետ կապված իրավական փաստաթղթերի կազմում.

Իրավակիրառ գործունեություն

- Իրավունքի նորմերի մեկնաբանման համատեսական հիմքերի օգտագործում.
- սահմանադրական իրավունքի նորմերի մեկնաբանություն.
- հանրային ծառայության շրջանակներում որոշումների հիմնավորում և ընդունում, ինչպես նաև հանրային իրավունքի նորմերի իրականացման հետ կապված գործողությունների կատարում.

փորձագիտական-վերլուծական գործունեություն

- հանրային իրավական ոլորտի իրավական խնդիրների վերլուծություն և լուծումների մշակում.
- փորձագիտական եզրակացությունների նախագծերի կազմում.